

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

27 лютого 2026

селище Пісківка

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України»), лист №3320/40.1.9-2026 від 24.02.2026, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України №555 від 27.07.1995 (далі Правила), нами, начальником відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галиною ЗАБОЛОТНЬОЮ, помічником надлісничого Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Василем БОГДАШЕНКОМ, інженером з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександром ЛІСОВСЬКИМ, лісничим Пісківського лісництва Миколою РИМАРЧУКОМ, лісничим Мигальського лісництва Андрієм ФОМЧЕНКОМ, лісничим Поташнянського лісництва Ігорем ГАЙДАЄНКОМ, лісничим Кухарського лісництва Сергієм ВЕСЕЛЬСЬКИМ, лісничим Тетерівського лісництва Олександром ОБОДЗІНСЬКИМ проведено лісопатологічне обстеження насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження **стовбуровими шкідниками**.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектарів
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар				
Тетерівське лісництво															
4	5	0.5	(2)	(0.1)	8СЗ(76)2СЗ(51)+БП	76	0.70	1	26	26	390	3	великий та малий соснові лубоїди	60	
4	9	1.6		1.6	10СЗ+ДЗ	57	0.70	1	21	22	300	3	великий та малий соснові лубоїди	5	
4	10	1.2		1.2	10СЗ(47)+БП+СЗ(58)	47	0.70	1А	20	20	280	3	великий та малий соснові лубоїди	5	
4	15	0.5		0.5	10СЗ+БП	58	0.80	1	20	20	320	3	великий та малий соснові лубоїди	5	

7	27	0.4		0.4	10С3+БП	76	0.70	1	24	26	360	3	великий та малий соснові лубоїди	5
7	29	0.2		0.2	9С31БП	76	0.70	1А	27	36	400	3	великий та малий соснові лубоїди	15
7	32	0.4		0.4	6С32Д32БП	86	0.70	1А	29	30	390	3	великий та малий соснові лубоїди	10
7	33	3.0	(3)	0.3	10С3+БП	76	0.70	1А	28	30	440	3	великий та малий соснові лубоїди	20
8	9	1.0	(2)	0.9	10С3+Д3	76	0.70	1	21	24	300	3	великий та малий соснові лубоїди	5
18	13	0.5		0.5	10С3	81	0.70	1	27	28	420	3	великий та малий соснові лубоїди	10
18	18	0.4		0.4	7С33Д3	101	0.60	1	30	40	380	3	великий та малий соснові лубоїди	25
18	32	0.5		0.5	7С32Д31БП	91	0.50	1	28	36	290	3	великий та малий соснові лубоїди	10
18	40	0.3		0.3	4С33Д32БП1ОС	86	0.60	1	28	36	310	3	великий та малий соснові лубоїди	10
18	41	1.6		1.6	4С34БП(91)2БП(41)+ Д3	91	0.60	1А	30	36	230	3	великий та малий соснові лубоїди	10
27	12	0.8		0.8	8С32Д3	151	0.50	2	30	44	320	2	великий та малий соснові лубоїди	20
27	14	0.4		0.4	10С3+Д3	141	0.60	2	30	36	410	2	великий та малий соснові лубоїди	20
27	25	1.8		1.8	10С3+Д3	131	0.60	1	31	40	420	2	великий та малий соснові лубоїди	5
28	16	0.7		0.7	10С3+БП+Д3	91	0.70	1	29	32	460	3	великий та малий соснові лубоїди	20
28	17	0.7		0.7	10С3	54	0.70	1А	24	24	360	3	великий та малий соснові лубоїди	10
28	19	0.7	(1)	0.4	10С3	96	0.70	1	27	36	420	3	великий та малий соснові лубоїди	15
28	20	0.6		0.6	10С3+БП+Д3	91	0.70	1А	30	36	480	3	великий та малий соснові лубоїди	25
28	21	2.0		2.0	4С33Д33БП	71	0.70	1	25	32	250	3	великий та малий соснові лубоїди	5
28	23	0.9		0.9	6С32Д32БП	101	0.70	1	30	36	410	3	великий та малий соснові лубоїди	20
43	31	0.4		0.4	10С3+Д3	61	0.70	1А	26	26	400	3	великий та малий соснові лубоїди	15
55	4	2.1		2.1	8С32Д3	91	0.70	1А	31	36	475	3	великий та малий соснові лубоїди	25
55	9	2.3		2.3	9С31БП	91	0.80	1А	32	32	570	3	великий та малий соснові лубоїди	20
60	23	0.9		0.9	7С32Д31БП	81	0.70	1	27	32	380	3	великий та малий соснові лубоїди	5
60	24	0.7		0.7	10С3+БП	66	0.70	1	23	24	350	3	великий та малий соснові лубоїди	5
65	5	0.6		0.6	10С3+Д3	66	0.80	1	24	26	410	2	великий та малий соснові лубоїди	20
65	6	0.6		0.6	10С3+Д3	66	0.90	1А	26	28	510	2	великий та малий соснові лубоїди	25
66	7	30.0		28.8	10С3+БП+Д3	96	0.70	1А	31	36	500	2	великий та малий соснові лубоїди	20
75	6	0.9		0.9	7С3(61)2Д31С3(80)	61	0.70	1А	25	26	350	2	великий та малий соснові лубоїди	5
76	26	0.6		0.6	9С31Д3+БП	54	0.70	1А	23	24	320	3	великий та малий соснові лубоїди	5
76	27	0.9		0.9	10С3+Д3	66	0.70	1А	26	26	400	3	великий та малий соснові лубоїди	5
76	41	3.6		3.6	9С31Д3+БП	53	0.85	1А	24	22	410	3	великий та малий соснові лубоїди	15
Всього:				59.9										

Поташнянське лісництво

10	0.4		0.4	9С31ДЗ	81	0.60	1	27	36	380	3	великий та малий соснові лубоїди	50	
53	28	4.0		4.0	10С3+БП	51	0.85	1Б	25	28	430	4	великий та малий соснові лубоїди	10
53	29	2.5	(1)	2.3	10С3+БП	55	0.85	1А	24	26	455	4	великий та малий соснові лубоїди	10
67	5	4.7	(6)	0.7	10С3+БП+ОС	53	0.70	1А	24	26	360	4	великий та малий соснові лубоїди	10
67	16	1.1		1.1	9С31БП	52	0.75	1А	23	24	330	4	великий та малий соснові лубоїди	15
86	8	2.1		2.1	9С31ДЗ+КЛГ	66	0.60	1Б	28	30	350	4	великий та малий соснові лубоїди	15
102	1	4.6		4.6	10С3+БП+ОС	55	0.85	1Б	25	26	475	4	великий та малий соснові лубоїди	15
102	2	2.6	(2)	1.7	10С3+БП	66	0.85	1А	26	28	490	4	великий та малий соснові лубоїди	20
104	15	1.2	(1)	1.1	10С3+ДЗ	69	0.70	1А	26	28	420	4	великий та малий соснові лубоїди	10
104	24	3.6		3.6	9С31БП+ДЗ	66	0.70	1Б	28	32	405	4	великий та малий соснові лубоїди	10
104	26	0.8	(1)	0.3	10С3+БП+ДЗ	75	0.70	1А	29	32	475	4	великий та малий соснові лубоїди	20
Всього:				21,9										

Поташнянське (Мирчанське) лісництво

60	7	2.2		2.2	10С3+БП	49	0.70	1	20	22	280	4	великий та малий соснові лубоїди	20
60	8	1.4		1.4	10С3+ВЛЧ+БП	56	0.90	1	21	24	390	4	великий та малий соснові лубоїди	40
Всього:				3.6										

Кухарське лісництво

40	1	0.7		0.7	9С3(66)1С3(74)+БП	66	0.60	1	23	28	300	3	великий та малий соснові лубоїди	20
45	1	14.1	(1)	13.5	10С3	76	0.75	2	22	26	330	2	великий та малий соснові лубоїди	5
45	9	19.8	(2)	19.5	10С3(76)+С3(101)	76	0.90	1	23	28	460	3	великий та малий соснові лубоїди	10
Всього:				33.7										

Пісківське лісництво

3	4	0.5		0.5	10С3	59	0.70	1А	26	30	400	2	великий та малий соснові лубоїди	20
17	16	1.0		1.0	10С3+БП	51	0.70	1А	23	26	350	3	великий та малий соснові лубоїди	5
37	6	1.3		1.3	10С3	91	0.70	1А	31	32	530	4	великий та малий соснові лубоїди	20
38	16	1.6	(2)	0.6	10С3	86	0.80	1А	31	32	585	4	великий та малий соснові лубоїди	35
82	1	0.7		0.7	10С3	76	0.70	1Б	31	36	500	4	великий та малий соснові лубоїди	40
85	14	0.3		0.3	10С3+ДЗ	66	0.70	1Б	29	30	460	4	великий та малий соснові лубоїди	30
108	2	4.1		4.1	8С32БП	61	0.70	1А	26	30	330	4	великий та малий соснові лубоїди	5
139	5	3.3	(2)	0.9	9С31БП	83	0.70	1А	30	32	450	4	великий та малий соснові лубоїди	45
139	7	3.0	(2)	1.4	9С31БП	73	0.70	1Б	32	36	450	4	великий та малий соснові лубоїди	50
Всього:				10.8										

Мигальське лісництво

30	4	2.2		2.2	10С3+БП	71	0.80	1А	26	26	465	3	великий та малий соснові лубоїди	5
----	---	-----	--	-----	---------	----	------	----	----	----	-----	---	----------------------------------	---

5	2.6		2.6	10СЗ+БП	71	0.70	1А	27	26	420	3	великий та малий соснові лубоїди	5
6	1.8	(2)	1.2	10СЗ	66	0.90	1А	25	24	490	3	великий та малий соснові лубоїди	5
Всього:			6.0										
Разом:			135.9										

При обстеженні вищевказаних насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). В нижній частині стовбурів сосон та в районі товстої кори, де відбувається її відшарування, наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах у верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проєкціями крон на підстилці знайдено від 6 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про високу чисельність популяції даних шкідників. Ознаки пошкодження синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*) виявлені в районі перехідної кори в помірній кількості у вигляді звивистих, мілких і плескуватих ходів, які зачіпають заболонь.

У дерев берези повислої (*Betula pendula Roth.*), яка є в плюсі в складі насаджень спостерігається всихання окремих гілок і суховерхість, що часто поширюється на всю крону та призводить до всихання дерева, викликане ураженням бактеріальною водянюкою. Крім того, виявлені такі поширені для берези патології, як ураження стовбурів березовою губкою (*Fomitopsis betulina*), які викликають деструктивну ядрово-заболонну гниль та спражнім трутовиком (*Fomes fomentarius*), що спричиняє розвиток білої мармурової ядрово-заболонної гнилі.

В насадженнях в домішку також є дерева дуба звичайного (*Quercus robur L.*). Виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилеві виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура, центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їх пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах виявлені личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки (*Chrysobothris affinis F.*), златки зеленої вузькотілої (*Agrilus viridis L.*) та дубового заболонника (*Scolytus intricatus*), що викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

У таблиці 2 наведено перелік насаджень, що постраждали внаслідок стихійного лиха (вітровал та бурелом).

Таблиця 2

Поташнянське (Мирчанське) лісництво														
42	14	2.1		2.1	9СЗ1БП	61	0.65	1А	25	28	325	3	вітровал, бурелом	5
Всього:				2.1										
Кухарське лісництво														
39	3	1.5	(2)	1.1	6СЗ(59)4СЗ(81)+БП	59	0.70	1А	23	26	370	3	вітровал, бурелом	25
40	4	2.0		2.0	10СЗ+БП	91	0.80	1	27	32	480	3	вітровал, бурелом	40

5	1.5		1.5	10СЗ+БП	91	0.80	1	27	32	470	3	вітровал, бурелом	20
6	0.4		0.4	10СЗ+БП	57	0.60	1	21	26	260	3	вітровал, бурелом	30
Всього:			5.0										
Разом:			7.1										

Ділянки, що постраждали внаслідок екстремального прояву стихії, у вигляді потужного штормового вітру (довідка від 03.09.2025 №99021-3950/99 Українського гідрометеорологічного центру ДСНС України з надзвичайних ситуацій), що призвів до групового та поодинокого пошкодження дерев до ступеню припинення росту. Переважна кількість пошкоджених дерев відноситься до буреломних і мають злами в нижній та середній частинах стовбурів, або пошкодження крони до втрати нею життєздатності. Також утворилися вітровальні дерева як з повним виверненням кореневої системи з ґрунту так із нахилом стовбурів понад 30 градусів від вертикальної осі та з візуально помітними ознаками підриву коріння.

Також при обстеженні були виявлені дерева листяних порід, що відведені в рубку, а саме: дуб звичайний та береза повисла. Зазначені дерева відносяться до неліквідних та дерев VI категорії зі зламами та виверненою кореневою системою.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Повнота насаджень в межах обстежених ділянок нерівномірна.

Висновок:

Загальна обстежена площа насаджень становить **147.3 га**. В Тетерівському лісництві в кв. 57 вид.8 площею 0,8 га; кв.58 вид.20 площею 1,7 га; кв.59 вид.23 площею 1,1 га; кв.59 вид.24 площею 1.3 га згідно таксаційного опису у виділах рідкісні рослини, тому було визнане за доцільне проведення повторного обстеження весною для встановлення наявності даних рослин та визначення щодо необхідності проведення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Для покращення санітарного стану насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 5-60 м³/га у вищезазначених насадженнях на площі **143.0 гектарів**.

З них за причинами призначення:

- внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками – **135.9 га**,
- аварії та стихійне лихо - **7.1 га**.
- **в т.ч по лісництвах:**
- Тетерівське лісництво – 59.9 га;
- Поташнянське лісництво – 21.9 га;
- Поташнянське (Мирчанське) лісництво – 5.7 га;
- Кухарське лісництво – 38.7 га;
- Пісківське лісництво – 10.8 га;

